

29.9.2008

LOS-2008-R-18-531

Honkajoki Oy

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta; Renderöintilaitoksen laajennus- ja kehittämishanke

Honkajoki Oy on 7.7.2008 toimittanut Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiohjelman Honkajoki Oy:n renderöintilaitoksen laajennus- ja kehittämishankkeesta.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Renderöintilaitoksen laajennus- ja kehittämishanke

Hankkeesta vastaava

Honkajoki Oy
Santastentie 197
38950 HONKAJOKI

YVA-Konsultti

Watrec Oy
Wahreninkatu 11
30100 FORSSA

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11 b) kohdan perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena sekä siitä, miten hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Honkajoki Oy:llä on ympäristölupa käsitellä teollisuudesta peräisin olevia 1 - 3 luokan eläinperäisiä sivutuotteita sekä kerätä ja käsitellä tilalla kuolleet tuotantoeläimet koko Suomen alueelta.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Rakentamiseen tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennusluvut kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta. Eläimistä saatavia sivutuotteita käsittelevältä laitokselta edellytetään Eviran myöntämää laitoshyväksyntää. Laitoksella muodostuvien ravinnepäästöjen markkinointi ja myynti edellyttää sivutuoteasetuksen ja lannoitevalmistelain mukaista Eviran tuotehyväksyntää. Honkajoen kunnalla on vireillä Kirkkokallion teollisuusalueen asemakaavan muutostyö.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Honkajoki Oy sijaitsee Pohjois-Satakunnassa Honkajoen kunnan Kirkkokallion teollisuusalueella Pataharju- nimisellä tilalla. Laitos sijaitsee noin 2 km kaakkoon Honkajoen keskustaajamasta ja noin 2 km itään Karvianjoesta. Laitoksella on oma jätevedenpuhdistamo noin 200 metriä renderöintilaitoksesta pohjoiseen.

Honkajoki Oy käsittelee teollisuudesta peräisin olevia eläinperäisiä sivutuotteita. Yhtiö jalostaa luokan 2 ja 3 sivutuotteet valkuaisrehuksi, lannoitteeksi, eläinrasvaksi ja energiaksi. Luokan 1 sivutuotteet, jotka voivat sisältää TSE-riskiainesta, käsitellään polttokelpoiseen muotoon. Yhtiö vastaa myös valtakunnallisesti tilalla kuolneiden tuotantoeläinten keräilystä ja käsittelystä. Käsittelyssä raaka-aineet käsitellään painesteriloinnin avulla. Nykyinen renderöintilaitos on vuodelta 1985 ja sen käsittelykapasiteetti on noin 80 000 t/a.

Hankkeessa kasvatetaan Honkajoki Oy:n eläinperäisten sivutuotteiden käsittelykapasiteettia nykyisestä 85 000 tonnista enintään 230 000 tonniin vuodessa. Toiminnan laajentamiselle on tarvetta lisääntyvien raaka-ainevirtojen vuoksi. Hankkeen yhteydessä on tarkoitus kehittää ja nykyaikaistaa olemassa olevaa laitosteknologiaa. Ensisijaisesti saneerataan nykyisen renderöintilaitoksen prosesseja ja otetaan käyttöön uusia termisiä käsittelymenetelmiä. Tarkoituksena on myös rakentaa erilliset käsittelyprosessit sivutuoteasetuksen luokittelun mukaan luokan 1. ja 2. sekä luokan 3. materiaaleille. Nykyinen laitos on tarkoitus saneerata 1. ja 2. luokan sivutuotteiden käsittelyyn ja uusi laajennusosa osoittaa 3. luokan laitokseksi, jonka lopputuotteena voidaan tuottaa raaka-aineita lannoitteiden, biodieselin ja mahdollisesti lemmikkieläinrehujen valmistukseen. Hankkeessa on tarkoitus kehittää toimintaa niin, että eri riskiluokkiin kuuluvien materiaalien käsittely toteutetaan erityisesti energiataloudellisesti järkevimmällä tavalla. Käsittelymenetelmien optimoinnissa pyritään myös uudistamaan laitoksen lopputuotteita.

Vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan nykyisen laitoksen laajentamista olemassa olevalla sijoituspaikalla. Honkajoki Oy on kartoittanut laajennusvaihtoehtoja yhtiön Kaustisilla olevalla laitoksella ja tytäryhtiö Findest Protein Oy:n laitoksella. Yhtiön tiedossa olevien viranomaisten näkemyksen mukaan Kaustisten laitoksen kapasiteettia ei voida enää laajentaa. Tarkastelussa on kuitenkin mukana vaihtoehto, jossa 3. luokan materiaali toimitetaan käsiteltäväksi ulkopuoliseen hyväksytyyn laitokseen eikä laajennusta tältä osin toteuteta Honkajoki Oy:n nykyisen laitoksen yhteyteen.

YVA-menettelyssä arvioidaan seuraavat vaihtoehdot:

Hanketta ei toteuteta (0-vaihtoehto)

Honkajoki Oy:n toiminta säilyy nykyisellään, eikä laajennus- ja kehittämishanketta toteuteta. Renderöintiprosessin kapasiteetti on noin 85 000 t/a.

Vaihtoehto 1

Honkajoki Oy:n renderöintiprosessia laajennetaan käsittelykapasiteetille 230 000 t/a siten, että vanhat tuotantolinjat saneerataan ja rakennetaan uusia termisiin käsittelytekniikoihin perustuvia tuotantolinjoja vastaamaan kasvavaan käsittelytarpeeseen.

Vaihtoehto 1/1

Sivutuotteiden käsittelykapasiteetti on 230 000 t/a ja osa 3. luokan materiaalista sekä lanta ja laitoksen jätevedenpuhdistamolla syntyvä liete käsitellään alueelle rakennettavassa biokaasulaitoksessa.

Vaihtoehto 1/2

Sivutuotteiden käsittelykapasiteetti on 230 000 t/a ja osa 3. luokan materiaalista sekä lanta ja laitoksen jätevedenpuhdistamolla syntyvä liete käsitellään alueelle rakennettavassa kompostointilaitoksessa.

Vaihtoehto 1/3

Sivutuotteiden käsittelykapasiteetti on 230 000 t/a ja osa 3. luokan materiaalista sekä lanta ja laitoksen jätevedenpuhdistamolla syntyvä liete toimitetaan ulkopuoliseen, Eviran hyväksymään käsittelylaitokseen.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan YVA-lain 2 §:n edellyttämiä vaikutuksia. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa keskitytään merkittävimpiin vaikutuksiin ja tarkastellaan mm. olemassa olevan tiedon, tehtävien selvitysten, laskelmien ja mallinnuksen sekä asiantuntija-arvioinnin pohjalta seuraavia asioita:

- vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen; tarkastelukohteina haju, liikenne, melu, pöly, työllisyys ja terveys
- vaikutukset maaperään, veteen, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen; arvioidaan maaperään, pohjavesiin ja pintavesiin vaikuttavat päästöt, kaasusu- ja hiukkasmaiset päästöt ilmaan prosesseista ja energian käytöstä, kasvihuonekaasupäästöjen määrät,
- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön; erityisesti tarkastellaan vaikutus elinkeinotoimintaan alueellisesti sekä elinkeinon merkitys kunnalle, vaikutuksia elintarviketeollisuuden kehittymismahdollisuuksiin ja toimialan keskittymiseen,

- vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen; kohteena mm. ravinteiden, veden ja eri energia-
lähteiden hyödyntäminen
 - edellä mainittujen tekijöiden keskinäiset vuorovaikutussuhteet
 - toimintaan liittyvät riskit .
- Arviointi kattaa toiminnan ja rakentamisen aikaiset vaikutukset.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Honkajoen kunnan ilmoitustaululla. Arviointiohjelma on pidetty nähtävänä Honkajoen kunnassa ja pääkirjastossa 1.8.–1.9.2008 välisen ajan ja siitä on pyydetty Honkajoen kunnan sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiohjelman nähtävänä olosta on julkaistu lehdissä Kankaanpään Seutu ja Satakunnan Kansa. Arviointiohjelmaa esittelevä yleisötilaisuus on pidetty 19.8.2008 Honkajoen Osuuspankin tiloissa.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 8 kpl. Mielipiteitä ei ole esitetty. Lausunnot on lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön 10.9.2008. Yhteenvedossa tuodaan esille lausuntojen keskeisin sisältö.

Lausunnot

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira toteaa, että Honkajoki Oy vastaa Eviran ja Honkajoki Oy:n välisen sopimuksen mukaan valtakunnallisesti tilalla kuolleiden tuotantoeläinten keräilystä ja käsittelystä. Evira katsoo laitoksen laajennus- ja kehittämishankkeen olevan tarpeellinen ja hyödyllinen ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyden turvaamiseksi. Laitoksen nykyinen kapasiteetti on haavoittuva. Laajennus on välttämätön toimenpide. Laitoksen kapasiteetin kasvattaminen parantaa hygieniatasoa raatojen nopeamman käsittelyn myötä. Arvioitaessa hankkeen ympäristövaikutuksia tulisi kuitenkin erityisesti kiinnittää huomiota raatojen kuljetuksen ja vastaanoton turvallisuuteen eläintauteihin ja zoonooseihin liittyvän riskin kannalta. Arviointiselostuksessa tulisi esittää menetelmät ja käytännöt siitä, miten varmistetaan raatojen kuljetuksen ja purkupaikan hygieniataso ja riskittömyys työntekijöille ja ympäristölle erityisesti tilanteessa, jossa vastaanotettavassa raadossa on eläintautiepäily tai todettu tartunta. Luokan 1 ja 2 laitosten yhdistäminen (saneeraus) luokan 1 laitokseksi aiheuttaa 1-luokkaan kuuluvan aineksen käsittelykapasiteetin kasvamisen. Nykyisillä arvioilla saneerauksen jälkeinen kapasiteetti on riittävä kotimaisen riskiaineksen sujuvaan renderöintiin. Jos nykyiset tilat saneerataan luokan 1 laitokseksi, ei samalle tontille voi hygienian kärsimättä ja tilanahtauden syntymättä rakentaa luokan 3 käsittelylaitosta. Vaihtoehtona on ottaa käyttöön alue, josta tämän lausunnon YVA:ssa on kyse. Alue sijaitsee taajama-alueen ulkopuolella, ja se on pinta-alaltaan laaja, mikä mahdollistaa kaikin puolin hyvät lähtökohdat uuden suunnittelulle. Riippuen siitä, tuleeko uudesta laitoksesta sivutuoteasetuksen mukainen 2- vai 3-luokan käsittelylaitos, jonka yhteydessä mahdollisesti toimii biokaasu- tai kompostointilaitos, ja siitä mitä (sivutuoteasetuksen mukaista) prosessointimenetelmää uusi laitos aikoo käyttää, riskit ihmisille, ympäristölle ja eläintautien leviämiselle ovat erilaiset. Evira katsoo, että kestävä kehityksen kannalta on suotavaa edistää luokan 3 sivutuotteiden erottelua ja hyötykäyttöä. Luokan 3 käsittelylaitos on Suomessa tarpeellinen. Evira edellyttää, että laitosta ja toimintaa koskevat lainsäädännön vaatimukset otetaan arviointia tehtäessä huomioon. Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että lannoitevalmisteen valmistettavan lopputuotteen tulee olla riittävän stabiilia, millä seikalla on merkitystä myös kompostointi- ja biokaasulaitosta koskevissa toteutusvaihtoehdoissa. Lannoitevalmisteen oltava lannoitevaikutusta. Arviointiselostuksessa tulee huomioida myös erilaisilla menetelmillä valmistettujen valmisteiden määrät, käyttökohteet ja markkina-alueen laajuus.

Honkajoen kunta toteaa ympäristövaikutusten arviointiohjelman olevan kattavasti laadittu ja se antaa jatkossa selkeän perustan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatimiselle. Kunnanhallitus esittää, että erityistä huomiota on kiinnitettävä jäteveden puhdistamon kapasiteetti- ja puhdistusongelmaan. Hulevedet tulisi johtaa piha- yms. käsittelyalueilta jätevedenpuhdistamolle ympäristön hygieniariskin vuoksi. Puhtaan veden kulutuksen kehittymistä tulee arvioida, koska se saattaa vaatia kunnalta toimenpiteitä hyvinkin pian. Osayleiskaavaehdotukseen liittyvä karttaote on muuttunut 11.10.2007. Muutos koskee mm. tieyhteysvarausta hankealueelle. Honkajoki Oy:n jäteveden puhdistamon jätevesiä ei johdeta kunnan jätevedenpuhdistamon purkupuutken kautta purkuvesistöön. Hajuhaitat ovat vähentyneet selvästi vuodesta 2004, mutta ajoittain hajuhaitta on ollut merkittävä etenkin jätevedenpuhdistamon ympäristössä.

Länsi-Suomen lääninhallituksen lausunnossa käsitellään terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten arviointia kyseisessä hankkeessa. YVA-menettelyssä on ilmoitettu keskittyttävän ihmisen terveyteen, hyvinvointiin ja viihtyvyyteen liittyvien ympäristövaikutusten arvioinnin osalta hajun-, melu-, liikenne- ja pölyvaikutusten sekä työllisyys- ja terveysvaikutusten arviointiin. Suunnitelman mukainen arviointi palvelee laitoksen toiminnan vaikutusalueen asukkaiden hyvinvointiin liittyvää vaikutusten kokonaisarviointia. Eri prosessivaihtoehtojen meluvaikutuksia arvioidaan ohjelman mukaan olemassa olevan tutkimustiedon pohjalta ja verrataan muutoksia nykytilanteeseen. Melualueet tulee kuvata kartalla siten, että myös mahdollisesti häiriintyvät kohteet ovat kartalla näkyvissä. Niin ikään hajun leviämismalleja esitettäessä häiriintyvien kohteiden tulee olla kartalla näkyvissä. Hankkeen vaikutuksia pohjavesiin selvitetäessä tulee selvittää myös pohjaveden mahdollinen käyttö talousvetenä ja hankkeen vaikutukset talousveden laatuun. Ohjelmassa esitettyjen arvioitavien vaikutusten lisäksi tulisi erityisesti toiminnan turvallisuuden osalta kiinnittää huomiota myös laitoksen materiaalin toimittamiseen liittyvien kuljetusten riskien kartoitukseen (mm. kuljettajien koulutus turvallisuuteen ja erityisesti terveysriskeihin liittyen). Myös varautuminen laitoksen ulkopuolisiin turvallisuusriskeihin, esim. mahdolliset laitokseen kohdistuvat tihutyöuhat, on tärkeää tautien leviämisvaaran ehkäisemiseksi. Turvallisuuteen liittyvien ennaltaehkäisevien toimien huomioiminen arvioinnissa on osa ihmisiin kohdistuvien sosiaalisten vaikutusten arviointia. Sosiaalisten vaikutusten kannalta tärkeitä arviointikohteita ovat myös työllisyysvaikutukset (uudet työpaikat laajentumiseen liittyen) ja hankkeen vaikutukset elinkeinoelämään (mm. mahdollisen erityisosaamisen kertyminen alueelle). Myös näitä asioita tulisi tarkastella ympäristövaikutusten arvioinnissa. Hankkeesta ja arvioinnista tiedottaminen on osa arviointia ja samaten tiedon hankkiminen kuntalaisilta. Tarpeellisen, ajantasaisen tiedon saaminen toiminnan sisällöstä ja muutosten vaikutuksista on ihmisten kokeman turvallisuuden ja luottamuksen kannalta tärkeää. Tieto auttaa realistista muutoksiin sopeutumista, kun kyse on omaan tulevaisuuteen ja ympäristön tulevaisuuteen liittyvien arviointien tekemisestä.

Museovirasto ilmoittaa, ettei sillä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa Honkajoki Oy:n YVA-ohjelmaan. Alueella on tehty vuonna 2005 Satakunnan Museon toimesta arkeologinen inventointi keskustan osayleiskaavan kulttuuriselvityksiin liittyen.

Satakunnan Museo toteaa lausuntonaan, ettei ohjelmassa käsitelty renderöintilaitoksen laajennus- ja kehittämishanke sijoitu kulttuuriympäristöltään arvokkaalle alueelle, eikä hankealueen läheisyydessä ole rakennuksia. Siksi Satakunnan Museolla ei toimialansa puitteissa ole huomautettavaa sen paremmin itse hankkeesta, sen toteuttamisvaihtoehdoista kuin suunnitellusta ympäristövaikutusten arvioinnistakaan.

Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus toteaa, että arviointiohjelmassa kokonaisuutena on esitetty ne ympäristövaikutukset, joita hankkeesta johtuvien vaikutusten kannalta on olennaisia arvioida eikä Honkajoki Oy:n renderöintilaitoksen laajennus- ja kehittämishanketta koskevaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ole huomautettavaa.

Satakuntaliitto toteaa vahvistetun seutukaavan ja valmisteilla olevan maakuntakaavan perusteella, että sillä ei ole huomautettavaa lausunnolla olevasta renderöintilaitoksen laajennus- ja kehittämishankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan. Muuten Satakuntaliitto toteaa,

että ohjelmasta ei riittävästi ilmene, miten selvitysvaiheessa aiotaan arvioida ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Tarkastelussa onkin hyvä kiinnittää huomiota siihen, miten mm. ihmisten esittämät mielipiteet ja kannanotot otetaan huomioon ja miten sekä millä menetelmillä ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan. Lisäksi Satakuntaliitto esittää, että arviointivaiheessa tarkastellaan havainnepiirroksin hajujen leviämisen muutoksia nykytilanteeseen verrattuna. Vertailu nykytilanteeseen helpottaa tulevien toimenpiteiden vaikutusten hahmottamista. Satakuntaliitto pitää esitettyjä hankevaihtoehtoja tämän hankkeen osalta riittävinä.

Turvatekniikan keskus toteaa lausuntonaan, että suunnittelukohteen läheisyydessä on kaksi Tukesin valvomaa keskisuurta nestekaasun teknistä käyttöä, käsittelyä tai varastointia harjoittavaa laitosta: Honkatarhat Oy ja KKK Vihannes Oy. Suunnitteilla olevien muutosten aiheuttamat vaikutukset mahdollisten onnettomuuksien leviämiseen laitosten välillä tulee arvioida ennen suunnitelman toteuttamista. Arviointiohjelman mukainen biokaasulaitoksen prosessi katsotaan vaarallisen kemikaalin valmistamiseksi ja siihen sovelletaan asetusta vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999). Koostumuksensa perusteella biokaasu voidaan luokitella erittäin helposti syttyväksi kaasuksi (varoitusmerkin kirjaintunnus F+, vaaraa osoittava standardilauseke R12). Laitoksella varastossa ja laitteistossa olevan biokaasun ja muiden kemikaalien määrän mukaisesti toiminta voi olla ilmoituksen- tai luvanvaraista, ja toiminnalla voi olla toimintaperiaateasiakirjan tai turvallisuusselvityksen laatimisvelvoite. Velvoitteita määrittelevät kemikaalimäärät on esitetty asetuksen 59/1999 liitteen osassa 2. Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa haettava Tukesilta lupa vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin. Jos biokaasua johdetaan valmistuslaitoksen ulkopuolelle ja edelleen hyötykäyttöön, toimintaan sovelletaan laitoksen ulkopuolella maakaasusetusta (1058/1993). Maakaasuputkistoja saa rakennuttaa vain Tukesin antamalla rakentamisluvalla (1058/1993, 6 §).

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman sisältö pääosin YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämällä tavalla. Arviointiohjelma on varsin selkeä kokonaisuus, johon kuitenkin on hankkeen laajan merkityksen vuoksi tarpeen sisällyttää joitakin muutoksia ja täydennyksiä.

Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa on myös tuotu esiin arviointiin liittyviä muutos- ja täydennystarpeita, jotka on otettu huomioon jäljempänä esitetyllä tavalla.

Hankekuvaus

Hanke. Hankkeen yleiskuvaus on selkeä ja jänävä. Arviointiselostukseen vaikutuksia selvitetäessä on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, että hankkeen ympäristövaikutusten aiheutuminen on kohdennettavissa toiminnan eri prosesseihin tai niiden osiin. Laajentuvan toiminnan lopputuotteiden kuvaus ja niiden määrä tulee vaikutusarvioinnin perusteeksi esittää arviointiohjelmassa ilmoitettua selkeämmin.

Aikataulu. Hankkeen tavoiteaikataulu on varsin tiivis ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja toteuttamista edellyttävien lupien osalta. Aikataulu vaikuttaa epärealistiselta erityisesti ympäristölupakäsittelyyn arvioidun ajan osalta; käytännössä erityislaatuisten ja valtakunnallisesti merkittävän laitoksen ympäristöluvan käsittely vaatii esitettyä 5-6 kk runsaammin aikaa. Ympäristökeskuksen kokemuksen perusteella tällaisen hankkeen lupakäsittely edellyttää yleistä keskimääräistä käsittelyaikaa pidemmän ajan, vaikka lupa-asian käsittelyssä ei ilmenisi mitään ennalta arvaamatonta. Hankkeen aikataulua on tarpeen arviointiselostukseen tarkistaa, vaikka kysymys onkin aikataulutavoitteista.

Luvat ja päätökset. Toteuttamisen edellyttämät luvat ja muut tarvittavat hyväksymismenettelyt on pääpiirteissään tuotu esille. Tarvittavien lupien erittely eri vaihtoehtoja ja niiden sisältämiä toimintoja koskien selkeyttäisi lupien ja päätösten kohdistumista. Biokaasulaitoksen lupien osalta on tarkistamistarvetta kemikaalilainsäädännön ja kaasun teknisen käsittelyn lupa- ja hyväksymismenettelyissä, mm. turvatekniikan keskukselle tehtävää lupaa tai ilmoitusta ei ole mainittu. Hankkeen nykytilan kuvauksessa selvitetyn kaavoitustilanteen osalta on tarpeen esitellä voimassa olevat kaavat ja selostuksen valmistumisajankohtana olemassa olevat muutos-suunnitelmat.

Vaihtoehtojen käsittely

Hankevaihtoehtoina on esitetty vaihtoehto hankkeen toteuttamiseksi 230 000 tonnin eläinperäisen jätteen käsittelymäärälle erilaisilla lannan ja lietteenkäsittelyvaihtoehtoilla (biokaasulaitos, kompostointilaitos, muualle käsittelyyn toimittaminen) nykyisen laitoksen sijaintipaikalla. Hankkeen toteuttamatta jättämisvaihtoehto on 85 000 tonnin käsittelymäärä eli nykyisen toiminnan jatkaminen. Vaihtoehdot laitoksen laajentamiseksi olemassa olevalla sijoituspaikalla on riittävästi perusteltu. Vaihtoehdot laajentamishankkeessa ovat riittävät ja niiden käsittely on asianmukaisesti todettu. Vaihtoehtoasetelmaan voisi harkita lisättäväksi sellaista vaihtoehtoa, jossa Honkajoen kunnan jätevedenpuhdistamon lietteiden käsittely olisi mukana.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Menetelmät. Vaikutusten selvittäminen perustuu suurelta osin jo tuotetun tiedon keräämiseen ja päivittämiseen eri tavoin kirjallisuustiedon, matemaattisen mallinnuksen, laskentajärjestelmien ja asiantuntijoiden arvioiden pohjalta.

Alueen nykytila. Hankkeen vaikutusten arviointia varten huolellisesti tehty alueen nykytilan kuvaus on keskeinen. Arviointiohjelmassa on lyhyesti ja selkeästi kuvattu alueen nykytila. Kaavoituksen osalta nykytila on tarpeen vielä tarkistaa.

Tarkasteltavat vaikutukset ja lisäselvitysten tarve. Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan YVA-laissa edellytetyjä ympäristövaikutuksia. Hankkeessa keskeisimmät vaikutukset on tuotu hyvin esille ja niiden tarkastelu on esitetty kohtuullisen kattavasti. Vaikutusten välittömyyteen tai välillisyyteen tulee arviointiselostuksessa kiinnittää enemmän huomiota. Arviointiohjelmassa on mainittu yhdyskuntarakenteellisten vaikutusten tarkastelussa vaikutukset mm. elintarviketeollisuuden kehittämismahdollisuuksiin ja toimialan keskittämisestä aiheutuvat vaikutukset. Näiden vaikutusten ohella vaikutus kotieläintuotanto- ja elintarviketeollisuuden jätteenkäsittelyn sujuvuuteen on välillisenäkin merkittävä.

Keskeisimmät vaikutukset ovat laitoksesta aiheutuva haju ja jätevedenpuhdistuksesta aiheutuvat päästöt. Lisäselvitysten tarve kohdentuu erityisesti jätevedenpuhdistukseen.

Hajuvaikutuksia on laitoksen nykyisessä toiminnassa selvitetty ja hankkeen hajuvaikutukset arvioidaan hajun leviäminen mallintamalla. Hajuvaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon vaihtoehtojen erilaiset prosessit. Nykyisellä laitoksella on hajun vähentämiseksi käytössä 2003 asennettu ilmalauhdutin. Arvioinnissa tulee näiden osalta varmistua, että v. 2007 tehtyjen hajupäästömittausten antama lähtötieto on riittävän kattava. Kun laitoksen kapasiteetti lähes kolminkertaistuu, hajun vaikutusalue laajenee. Arviointiselostuksessa tulee tarkastella myös hajunpoiston vaihtoehtoja joko erikseen jätevedenpuhdistamolla tai yhdessä renderöintilaitoksen hajukaasujen kanssa. Arviointiselostuksen laatimisessa on myös otettava huomioon, että vaikutusten kohdentuminen esitetään mahdollisimman havainnollisesti.

Jätevesipäästöjen vaikutusarviointi jää arviointiohjelmassa epämääräiseksi ja teoreettiseksi. Jätevedenpuhdistamon kehittämistarpeiden esittäminen arviointiselostuksessa on erityisen perusteltua, sillä Honkajoki Oy:n nykyisen, 2005 käyttöön otetun kemiallis-biologisen jätevedenpuhdistamon toiminnasta syntyvien päästöjen vähentäminen on osoittautunut vaikeaksi. Jätevesien typpikuormituksen muuttaminen ammoniumtyyppistä nitraattityypeksi (nitrifikaatio) ei ole toiminut puhdistamolla ympäristölupapäätöksen edellyttämällä tavalla. Kokonaistyyppikuormituksen vähentämisen suunnitteluun ja hankkeen toteuttamiseen yhtiö on hakenut kolme vuotta

jatkoaikaa, jota on perusteltu renderöintilaitoksen kapasiteetin kolminkertaistamisella, mikä edellyttää koko puhdistamoratkaisun uudelleensuunnittelua ja –toteutusta. Lisäaika voimassa olevan ympäristölupapäätöksen vaatimusten täyttämiseksi koskee nykyistä puhdistamo. Tämä merkitsee sitä, että toiminnan laajentaminen vastaavalla puhdistamotekniikalla ei ole päästöjen hallitsemiseksi riittävä. Laajenevan toiminnan vaikutus purkuvesistön tilaan ilman puhdistamoprosessin parantamista ja muuttamista erityisesti typpikuormituksen osalta olisi todennäköisesti siinä määrin haitallinen, ettei toimintaa voisi enää sallia. Realistisesti päästövaatimukset täyttävän puhdistamon toteuttaminen on laajennuksen mahdollistamiseksi välttämätöntä ja sen vaikutusten arviointi tulee sisällyttää arviointiselostukseen riittävän yksityiskohtaiseen hankekuvaukseen perustuen mahdollisesti vaihtoehtoisilla toimivilla teknisillä ratkaisulla.

Selostukseen sisällytetään toiminnan aiheuttamien ympäristöriskien kuvaus ja arviointi. Tähän liittyen myös toiminnan häiriötilanteiden vaikutusta tulee arvioida.

Epävarmuustekijät. Keskeiset epävarmuudet arvioinnissa on tuotu esille.

Haitantorjunta. Arviointiohjelmassa on esitetty haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoja. Arviointiselostuksessa tulee esittää myös haitallisten vaikutusten torjuntaa koskevat konkreettiset keinot ja käsitellä niiden tehokkuutta sekä ympäristövaikutuksia. Hajun vähentämiseksi esitetty, vuoden 2008 loppuun mennessä nykyisellä laitoksella toteutettava hajukaasujen poltto voimalaitoksella on hankkeessa hajuhaittaa riittävästi vähentävä toimenpide, jos myös hajukaasujen talteenotto on tehokasta.

Vaikutusalue. Hankkeen vaikutusalue on rajattu Honkajoen kunnan alueelle noin 2 kilometrin etäisyydelle laitoksesta. Liikennevaikutusten osalta vaikutuksia tarkastellaan Honkajoen kirkonkylään ja liikenneväyliin painottuen. Jätevesien vaikutukset kohdistuvat Karvianjoen vesistöön. Vaikutusten tarkastelualueita voidaan pitää lähtökohtaisesti riittävänä. Tarkastelun perusteella hankkeen aiheuttamien eri vaikutusten kohdistuminen on arviointiselostuksessa hyvä esittää myös erikseen vaikutustyypeittäin/-kohteittain, jolloin vaikutusalueet eri vaikutustyyppillä ovat eri laajuiset.

Hankkeen eri vaiheet. Hankkeen rakentamisvaihe ja toiminta on otettu arvioinnissa huomioon ja mainittu lopettamisvaihe. Toiminnan rakentamisen aikaisista vaikutuksista puuttuu mahdollinen jätteiden vaikutus.

Seuranta. Hankkeen vaikutusten seuranta on otettu huomioon ja arviointiselostuksessa esitetään arvio siitä, tarvitaanko omavalvonnan ja lupamenettelyn vuoksi erillistä seurantaohjelmaa. YVA-menettelyssä seurannan päätavoitteena on tuottaa tietoa haittojen ehkäisemiseen. Ympäristökeskus katsoo, että hankkeelle tulee arviointiselostuksessa esittää yleispiirteinen seurantaohjelma YVA-lain mukaisesti, jossa edellä mainitut omavalvonta- ja lupamenettelyihin liittyvät seurantavelvoitteet muodostavat keskeisimmät osat.

Arviointiselostusta laadittaessa tulee ottaa huomioon, että selvitettävät vaikutukset ja asiat esitetään siten, että lausunnoissa esille nousseisiin keskeisiin kysymyksiin on arviointiselostuksesta löydettävissä jossain muodossa vastaus.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen aito huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Arvioinnissa on sidosryhmille varattu tähän mennessä riittävä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta. Hankkeessa ei ole nimettyä hanke- tai seurantaryhmää. Erillisen hanke-ryhmän tai seurantaryhmän perustaminen voi helpottaa menettelyyn kuuluvaa tiedonsaantia ja vuorovaikutusta erityisesti vaikutusalueen asukkaiden kannalta. Arviointityön edetessä tulee varmistua siitä, että viranomaisilla, vaikutusalueen asukkailla ja yhteisöillä on mahdollisuus saada hankkeesta riittävästi tietoa.

Raportointi

Arviointiohjelma on rakenteeltaan hyvä ja jäsentynyt. Arviointiohjelmassa on kuvattu hanke, vaihtoehdot ja selvittävät vaikutukset, joiden osalta arviointiselostuksen raportoinnissa tulee ottaa huomioon edellä lausunnossa todetut arviointia koskevat sisällölliset täydentämistarpeet ja huolehtia edelleen selkeästä ja jäsentyneestä esitystavasta ja tiedon esittämisestä havainnollisesti riittävään kartta-, havainnekuva- ja muuhun materiaaliin perustuen.

Vaihtoehtojen vertailu

Tarkasteltavien vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia vertaillaan arviointiselostukseen. Arviointiselostuksessa tulee esittää, millä menetelmällä vertailu suoritetaan ja millä perusteilla eri vaikutuksia arvioidaan, jotta arvioinnin tulokset välittyvät lukijalle.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelma kattaa esitetyillä lisäyksillä ja tarkennuksilla keskeiset YVA-menettelyssä selvittävät sekä lausunnoissa esille tulleet asiat. Esitettyjen selvitysten hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Arvioinnin aikana tulee tarpeen mukaan pitää yhteyttä YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin. Arviointityön etenemisessä tulee ottaa huomioon, että tarvittaville selvityksille on käytettävissä riittävä ja selvitysten kannalta sovelias aika.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 1.10.2008 alkaen internetissä Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kotisivulla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan

Honkajoen kunnanvirastossa, Porhontie 5, Honkajoki
Honkajoen pääkirjastossa, Puistotie 6, Honkajoki

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

- Liitteet**
1. Luettelo lausunnonantajista
 2. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu **4 370 €**

Jakelu Honkajoki Oy suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnonantajat
Lounais-Suomen metsäkeskus, Pori
Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
Suomen ympäristökeskus
Turun tiepiiri
Ympäristökeskus/osastot
Ympäristöministeriö

LIITE 1**LUETTELO LAUSUNNONANTAJISTA****LAUSUNNONANTAJAT**

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Honkajoen kunta
Länsi-Suomen lääninhallitus
Museovirasto
Satakunnan Museo
Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus
Satakuntaliitto
Turvatekniikan keskus

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.